

OBČINSKA UPRAVA

Poučni stanovski list županom, občinskim tajnikom, občinskim svetovalcem in drugim javnim organom.

Izhaja vsakega 5. in 20. dne meseca, ter stane celoletno 8 kron, polletno pa 4 krone.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladimir Ravnihar.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Cena oglasom je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Ali res nimajo aktivne in pasivne volilne pravice tisti, ki so zaradi hudodelstva v kazenski preiskavi, dokler preiskava teče.

(Točka b § 3 obč. volilnega reda za Kranjsko.)

To vprašanje zanika razsodba upravnega sodišča z dne 14. svečana 1894, št. 641, katera izrecno trdi, da ima tudi oni, ki je radi hudodelstva ali prestopka v kazenski preiskavi, aktivno in pasivno volilno pravico, t. j. da sme voliti in voljen biti v občinski zastop.

Citirana razsodba upravnega sodišča se v tej točki sledeče glasi:

„Upravno sodišče je moralo mnenju spodbijane razsodbe pritrditi, da določba točke b § 3 občinskega reda ni več v veljavi.

§ 3. občinskega volilnega reda namreč izrecno določa, da pod točko a, b in c natančneje označeni izključevalni vzroki le do tedaj veljajo, dokler se ne bodo določile po kazenskem zakonu določbe o izgubi aktivne in pasivne volilne pravice in določbe o trajanju te izgube. Te določbe pa so se v resnici uredile v kazenski noveli z dne 15. novembra 1876, drž. zak. št. 131, katera novela tvori celokupen del kazenskega zakona.

Z vstopom te kazenske novele v veljavo so torej v § 2 občinskega reda normirani izključilni vzroki vsled časovne omejitve, katera je izrecno navedena v § 3 obč. volilnega reda, namreč: »Kazenski zakon ima ukreniti . . . dokler se to ne zgodi (namreč dokler kazenski zakon ne ukrene kaj drugega) izven veljave stopili in je tedaj izključitev od volilne pravice (aktivne in pasivne) zaradi kazenskih dejanj, ki spadajo pod

kazenski zakon, soditi le po omenjeni kazenski noveli iz leta 1867.

Ker pa ta novela nikogar ne izključuje od aktivne in pasivne volilne pravice vsled tega, ker je isti vsled hudodelstva ali prestopka v kazenski preiskavi, se A. B. - u vsled tega, ker je isti vsled prestopka hudodelstva, poneverenja in goljufije v kazenski preiskavi, ne more uporekati njegova aktivna in pasivna volilna pravica. A. B. se vsled tega kot volilno pravico imajoč občan ni smel izključiti od članstva volilne komisije, kakor tudi neudeležitve kot volilec — in tudi ne od pasivne volilne pravice.“

Pravica občine prepovedati izobešanje predmetov na zunanji, pri cesti ležeči strani pri trgovinah.

(Razsodba upravnega sodišča z dne 9. marca 1905, št. 2758.)

Občinski zastop je na polju cestne policije opravičen samo take odredbe ukreniti, ki imajo namen in lahkoto prometa na javnih cestah ohraniti. Vsled tega se more izobešanje in izložba prodajalnih predmetov na zunanji strani trgovine (i. s. na vratih, stenah . . . itd.) kot dovoljeno in primerno sredstvo objavitve kakega obratovališča (§ 44 1] obrtnega reda) od občinskega zastopa v izvrševanju cestne policije le tedaj zabraniti, ako bi se vsled tega motil in trpel cestni promet.

Pod črto: 1) § 44 obrtnega reda se glasi: „Obrtniki se morajo posluževati primerne zunanje znake na svojih obratovališčih ali hišah in so opravičeni posluživati se tudi drugih sredstev za objavitve obrta.“

Delavsko zavarovanje in občine.

(Nadaljevanje.)

Vsaka zavarovalnica ima v mestu, kjer ima svoj sedež, svoje razsodišče, ki je izključno pristojno odločevati o odškodninskih zahtevah, katere ponesrečeni zavarovanci stavijo, katerih pa zavarovalnica noče pripoznati. Sestavljeno pa je to razsodišče iz predsednika, štirih prisednikov in ravnatoliko namestnikov. Predsednika in njegovega namestnika imenuje justični minister sporazumno z ministrom za notranje zadeve izmed sodnih državnih uradnikov. Izmed prisednikov pa imenuje dva, ki morata biti tehnično izobražena, minister za notranje zadeve, tretjega volijo zavarovanja dolžni podjetniki in četrtega zavarovanci. Noben član razsodišča ne sme biti objednem član načelstva zavarovalnice. Razsodišče odločuje končno veljavno, t. j. proti njegovi odločbi ni dopuščen nikak priziv. Odločbe razsodišča in pred razsodiščem sklenjene poravnave izvršuje pristojno sodišče.

Slednjič hočemo omeniti nekatere kazenske določbe, ki jih statuirata naš zakon. Podjetniki kakega natanovno otvorjenega zavarovanja dolžnega obrata ali podjetja, ki ne pošljejo najkasneje v 14 dneh zavarovalnici obratnega naznanila, o katerem smo že govorili zgoraj, dalje podjetniki, ki ne naznanijo zavarovalnici najkasneje v 8 dneh sprememb, ki so se izvršile v njihovem podjetju in so pomembne za dolžnost zavarovanja, za uvrstitév v nevarnostne razrede ali procentne skupine, isto tako podjetniki, ki ne pošljejo najkasneje v 14 dneh po preteku statutarnega roka, t. j. 1. januarija in 1. julija, zavarovalnici zavarovalnih prispevkov za preteklo polletje, dalje podjetniki, ki ne naznanijo najkasneje v 8 dneh zavarovalnici, da so svoj obrat ustavili, in ne pošljejo istočasno zavarovalnih prispevkov in proračunov za čas od preteka zadnjega polletja, in slednjič podjetniki, ki ne naznanijo nezgode, ki se je pripetila v njihovem obratu in povzročila smrt ali toliko poškodbo kakega uslužbenca, da je poškodovanec vsled nje umrl ali bil vsaj več nego 3 dni za delo nezmožen, najkasneje v 5 dneh, odkar se je nezgoda pripetila, politični oblasti prve inštanče, kaznujejo se z globo do 200 K in v slučaju neiztirljivosti z zaporom do 20 dni.

Če kakega zavarovanja dolžnega podjetja ne vodi podjetnik sam, marveč njegov namestnik ali poslovodja, tedaj zadenejo te kazni slednjega, vendar pa jamči tudi v tem slučaju podjetnik za poslovodji prisojeno denarno globo.

Vse te kazni izreka politična oblast prve inštanče, denarne globe pa pripadejo rezervnemu zakladu dotične zavarovalnice. Proti razsodbam politične oblasti prve inštanče je dopusten priziv na politično oblast druge inštanče in sicer v 14 dneh od dneva vročitve dotične razsodbe. Vlagati pa je prizive pri tisti politični oblasti, ki je razsodila v prvi inštanči.

Sedaj pa preidemo k drugi vrsti delavskega zavarovanja, t. j. k

II.

Zavarovanju delavcev proti boleznim.

Obvezno zavarovanje delavcev proti boleznim uvedlo se je pri nas z zakonom z dne 30. marca 1888 drž. zak. št. 33. To zavarovanje sloni popolnoma na istih načelih kot zavarovanje delavcev protiv nezgodam, namreč: obveznost ali dolžnost zavarovanja, splošna vzajemnost vseh vrst podjetij, strogo državno nadzorstvo in kontrola, le, dočim sloni drugo na načelu izvrševanja socialne dolžnosti, prevladuje pri zavarovanju delavcev proti boleznim načelo samopomoči.

Kakor smo storili to pri prvem zakonu, hočemo tudi tukaj najprvo pokazati, kdo je dolžan zavarovati se proti boleznim, ker so, samo-obsebi umevno, ljudje v mnogo višji meri izpostavljeni boleznim kakor nezgodam, je število tistih, ki se morajo zavarovati proti boleznim, mnogo večje kot onih, ki so obvezni zavarovanja proti nezgodam, in je območje zakona o zavarovanju proti boleznim tedaj precej širje in večje kot onega o zavarovanju proti nezgodam. To izraža tudi besedilo zakonovo.

Vsi tisti, ki so dolžni zavarovati se proti nezgodam, so dolžni zavarovati se tudi proti boleznim; razun teh pa še vsi tisti, ki so uposljeni pri podjetjih, ki spadajo v obrtni red, ali pri kakem sicer obrtoma izvrševanem podjetju, če to tudi ne spada pod obrtni red.

Kakor prvi, tako šteje tudi ta zakon med delavce, oziroma obratne uradnike, ki so zavarovanja dolžni, tudi učence, vajence, vežbance in prostovoljce, če tudi ne dobivajo nikakega zaslužka ali mezde.

Zavarovanju podvrženi so tedaj vsi tisti, ki delajo v obratu; izvzeti so samo oni, ki ali sploh ne delajo, ali pa sicer delajo, a ne v obratu, marveč v gospodinjstvu, tako n. pr. navadni posli.

Iz tega obširnega kroga proti boleznim zavarovanja dolžnih pa izločuje zakon izrecno dve veliki skupini delavcev.

Dolžnost zavarovanja se namreč ne razteza 1. na one, ki so nastavljeni pri kakem državnem, deželnem, okrajnem ali občinskem podjetju s stalno plačo, ker ti obdrže svojo plačo tudi za časa boleznim; 2. pa niso podvrženi zavarovanju poljedelski in gozdarski delavci ter delavci tako zvane domače industrije, t. j. tisti samostojni delavci, ki po naročilu ali na račun kakega podjetnika na lastnem domu osebno ali s pomočjo svojcev, toda bez tujih pomočnikov, proizvajajo ali obdelujejo industrijske izdelke.

Zavarovanje vseh pod 2 naštetih delavcev prepušča zakon ureditvi po deželnih zakonih, dokler ti zakoni ne izidejo, opravičeni so podjetniki s svojimi poljedelskimi in gozdarskimi delavci in z delavci domače industrije pristopiti bolniškemu zavarovanju, a le tedaj, če delavci to privolijo. Če pa temu zavarovanju ne pristopijo, dolžni so podjetniki sami določen čas skrbeti za zdravniško pomoč in obskrbo svojih delavcev v slučaju boleznim.

Politične oblasti prve inštanice pa so opravičene dolžnosti zavarovanja oprostiti osebe, ki uživajo v slučaja bolezni najmanj dvajset tednov oskrbo in zdravniško pomoč doma pri podjetniku, ali ki dobivajo v slučaja bolezni svojo plačo najmanj še dvajset tednov.

(Dalje prihodnjic)

Pravica do obveznega sprejema v domovinsko zvezo po zakonu z dne 5. grudna 1896, drž. zak. št. 222.

Sestavil dr. S.

V.

Kedaj zastari pravica do obveznega sprejema v domovinsko zvezo?

Domovinski zakon, ki določa, kako zadobimo pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo, določa v svojem § 4. tudi, kako že dobljeno pravico zopet izgubimo. — V slučajih, ko zopet izgubimo uže dobljeno pravico, pravimo, da zastari ta naša pravica

Na vprašanje, kedaj zastari pravica do obveznega sprejema, nam odgovarja § 4. dom. zakona iz l. 1896. sledeče:

„Kedar avstrijski državljani opusti prebivanje v občini, v kateri je po § 2. tega zakona pridobil pravico do sprejema v njeno domovinsko zvezo, ali kedar neprostoovoljno zapusti ozemlje te občine, tedaj sme to pravico upravičenec sam ali njegov naslednik v domovinski pravici uveljaviti samo še dve leti, njegova domovinska občina pa še pet let potem, ko je nehala prebivanje v občini.“

Iz te določbe posnemamo dvoje:

1) „Uže dobljene pravice do obveznega sprejema v domovinsko zvezo ne moremo izgubiti, dokler ostanemo v občini.“

2) Dobljeno pravico pa izgubimo, če zapustimo občino, bodisi prostovoljno, bodisi neprostoovoljno. — Koliko časa moramo biti odsotni iz občine, da zastari pravica do obveznega sprejema, določa domovinski zakon sam.

Posledice, ki smo jih izvajali iz določb § 7. dom. zakona, moramo sedaj nekoliko podrobneje razmotrivati:

Kdor je po zadobljeni samopravnosti deset let prostovoljno in nepretrgoma bival v občini, ne da bi bil med tem časom užival ubožnega oskrbovanja, je zadobil pravico do obveznega sprejema in te svoje pravice ne more več izgubiti, če ostane v občini, če tudi morebiti pozneje uživa ubožno oskrbovanje. — Da je temu tako, je razvidno iz določbe prej navedenega § 4. dom. zakona, ki izrecno in popolnoma jasno določa, da izgubimo uže dobljeno pravico le v tem slučaju, če občino zapustimo in delj izven nje ostanemo.

Dosedanja praksa županstev in obč. odborov je bila v tem vprašanju povsem drugačna in tudi popol-

noma napačna in nezakonita. Zavračale so se prošnje za obvezen sprejem tudi takrat, če je upravičenec užival ubožno oskrbovanje še le po preteku desetletnega bivanja v občini in ni se oziralo na dejstvo, da je upravičenec že davno zadobil pravico do obveznega sprejema in da te pravice ni mogel izgubiti v smislu domovinskega zakona, ker je ostal v občini. — Glavni vzrok, da se je tako postopalo, je bil pač ta, da se je desetletna doba štela popolnoma napačno in nepravilno.

Desetletna doba bivanja v občini štela se je navadno od dneva uložitve prošnje za sprejem nazaj, in če se je dognalo, da je v tej dobi uživala oseba ubožno oskrbovanje — zavrile so se prošnje, češ ta oseba je tekom svojega desetletnega bivanja uživala ubožno oskrbovanje, radi tega ni zadobila pravice do obveznega sprejema. — In vendar je to povsem nepravilno in proti izrecnim določbam dom. zakona. — To napako obč. odborov nam je šteti le na rovaš dejstvu, da se je desetletna doba bivanja nepravilno štela. Štelo se je od vložitve prošnje nazaj, kar pa je nepravilno, ker ne odgovarja intencijam domovinskega zakona.

Dobe desetletnega bivanja ne smemo šteti od vložitve prošnje za sprejem nazaj, temveč od časa, ko je oseba za priposestvanje pravice do obveznega sprejema relevantno bivanje v občini pričela — naprej. Dobo desetletnega bivanja v občini moramo torej začeti šteti od onega časa naprej, ko se je dotična oseba prostovoljno v občini naselila. —

Če bomo tako šteli, dobili bomo popolnoma drug rezultat. Potem ne bomo več zavračali prošenj takih oseb, ki so pravico do obveznega sprejema že priposestovale in so šele po preteku desetletnega bivanja v občini uživale ubožno oskrbovanje.

Da moramo dobo desetletnega bivanja tako šteti, kakor smo zgoraj trdili, nam je jasen in neovrgljiv dokaz § 4. dom. zakona iz leta 1896. — Ako bi bilo nasprotno pravilno, potem bi oseba, ki je že zadobila pravico do obveznega sprejema, to svojo pravico le radi tega zgubila, ker je ni takoj prijavila, kar pa bi bilo v direktnem nesoglasju z § 4. dom. zakona iz leta 1896., ki natančno določa slučaje, kedaj zastari že dobljena pravica do obveznega sprejema, a med temi slučaji nikjer ne navaja: zakasnele prijave. —

Že dobljeno pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo izgubimo v smislu § 4. dom. zakona le, ako občino zapustimo, bodisi prostovoljno ali neprostoovoljno, ter delj časa izven občine ostanemo.

Prostoovoljni opust bivanja pa nam je v istem smislu tolmačiti, kakor smo to v prejšnjem poglavju označili, ko smo razpravljali vprašanje o prostoovoljnem opustu bivanja, ki pretrga tek desetletnega bivanja.

Odgovoriti nam je sedaj še na vprašanje, koliko časa mora biti upravičenec iz občine odsoten, da zastari pravica do obveznega sprejema v domovinsko zvezo — in s katerim dnem prične doba zastaranja.

Kakor smo že čuli, priznava domovinski zakon pravico do uveljavljanja zahteve po obveznem sprejemu

razven opravičencu tudi njegovim naslednikom v domovinski pravici ter dosedanji domovinski občini opravičenca.

Za zastaranje pravice do obveznega sprejema določa domovinski zakon v svojem § 4. dvojno dobo: jedna velja za opravičenca ter za njegove naslednike v domovinski pravici, druga za dosedanjo domovinsko občino opravičenca.

Pravica prvoimenovanih dveh zastari po dveh letih, pravica domovinske občine pa šele po petih letih, odkar je opustil opravičenec svoje bivanje v občini. —

Doba zastaranja pa prične z onim dnevom, ko preneha bivanje v občini. —

V lažje umevanje te določbe navedemo naslednji primer:

France Borštnik se je dne 1. majnika 1892. naselil v občini Cerklje ter si ondi nakupil malo posestvo. — V tej občini je ostal celih 21 let: to je do 1. majnika 1904.

Ker je po svoji naselitvi v Cerkljah deset let prostovoljno in nepretargoma ondi živel, ne da bi bil ves ta čas užival ubožnega oskrbovanja, zadobil je z 1. majnikom 1902. pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo občine Cerklje. — Ako bi torej Borštnik od tega časa naprej zahteval, da ga sprejmi občina Cerklje v svojo domovinsko zvezo, bi se moralo njegovi zahtevi ugoditi.

France Borštnik tega ni storil — temveč je leta 1904. prodal svoje posestvo ter se povrnil nazaj v svojo rojstno vas Naklo. — Dne 1. majnika 1904. je zapustil z vso svojo družino Cerklje.

Z tem dnevom prične tudi doba zastaranja pravice do obveznega sprejema v domovinsko zvezo cerkljanske občine.

V smislu popreje razložene določbe § 4. domovinskega zakona imajo France Borštnik ter njegovi nasledniki v domovinski pravici (zakonska žena, nedoletni zakonski otroci i. t. d.) še celi dve leti pravico zahtevati, da ga sprejme cerkljanska občina v svojo domovinsko zvezo, — domovinska občina Franceta Borštnika pa ima to pravico celo še celih pet let.

France Borštnik in njegovi nasledniki torej lahko do 1. majnika 1906. zahtevajo, da se sprejmejo v domovinsko zvezo občina Cerklje, domovinska občina Borštnikova pa do 1. majnika 1909.

Ako bode torej France Borštnik do 1. V. 1906. zahteval, da ga sprejme občina Cerklje v svojo domovinsko zvezo, se njegove zahteve ne bodo smele odbiti. — Če bi pa Borštnik stavil svojo zahtevo šele po 1. V. 1906. — potem bode obč. odbor cerkljanski lahko upravičeno zavrgel njegovo zahtevo, češ: ti nimaš več pravice zahtevati, da te sprejmemo v svojo domovinsko zvezo.

Domovinska občina Fr. Borštnika pa sme do 1. V. 1909. zahtevati, da sprejme občina Cerklje Borštnika v svojo domovinsko zvezo. —

Ob sklepu tega poglavja še enkrat povdarjamo, da že priposestovane pravice do obvez-

nega ne moremo zgubiti, ako ostanemo v občini, če tudi uživamo pozneje ubožno oskrbovanje, — in da te svoje pravice ne zgubimo radi tega, ako je ne prijavimo. — Dobljeno pravico zgubimo le, ako občino zapustimo in delj časa izven občine ostanemo.

V svojem drugem odstavku določa gorinavedeni § 4. še, da so prošnje za obvezen sprejem v domovinsko zvezo proste pristojbin. — Prošenj za obvezen sprejem nam torej ni treba kolekovati. Isto velja glede krstnega lista, domovnice, skratka glede vseh svedočb, ki jih potrebujemo, da dokažemo z njimi svojo pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo. (Odlok c. kr. finančnega ministrstva z dne 17. IV. 1901. stran 11233). — Istotako so koleka proste tudi pritožbe proti razsodbam v zadevi prošenj za obvezen sprejem v domovinsko zvezo.

(Konec prihodnjič).

Premala skrb na gospodarstvo posameznih sosesk in podobčin.

V smislu odstavka II. obč. reda so posamezne podobčine, kar se tiče njih imetka, same zase gospodar. Vendar imajo v raznih zadevah vprašati obč. odbor in župana, hoče li ta podpirati njihove prošnje za dovoljenje ali ne, ter mu pojasniti vselej, če kaj praša.

Take podobčine morajo svoje sklepe zapisavati ravno tako, kakor glavne občine. Žali bog, tega naše soseske nimajo v navadi in možje, ki jih vodijo, ne vedo prav nič, kako pravico imajo in kake nimajo.

Na Kranjskem se v dosti krajih godi vsled napačnega gospodarstva velika krivica sosedom. Vsled tega nastanejo prepiri in tudi pride dostikrat do drage civilne pravde.

Zakaj pride do civilne pravde? Zato, ker se gospodarski odsek podobčine vtika v take stvari, katere ne spadajo v njegov delokrog in v katere bi se ne smel mešati. Navedem le nekatere take slučaje. Nekatere, ali pa sploh večina podobčin se vmešava v nerazdeljeno posestvo, katero je last posameznih opravičencev, in zapravlja njihove dohodke ter pravi, da je to last soseske. To pa ni res, in bi ne smelo biti; opravičenci morajo imeti posebne gospodarje za skupna posestva v smislu obč. držav. zakona. Ko pa eden ali drugi upravičenec vidi, da je prizadet in pravi, da to ne sme biti, dobi odgovor: Zdaj smo mi, ko boš pa ti za podžupana, boš pa ti drugače delal; tako so prednamci delali in tako bomo tudi mi.

Na tak odgovor si opravičenec poišče pravice civilno pravnim putem. In kaj reče potem podžupan, ko mu mora odvetnik razkopati tako mrežo pred sodnikom, kaj je podobčinskega zase in kaj je privatnega zase, ter privatni dohodek porazdeliti na opravičence, ter plačati dvema odvetnikoma pravnne stroške, ki so v takih slučajih ogromni, da ni sodnik prav sodil, da

je sodnik s nasprotnikom držal, in mu kar ne gre v glavo, da se bi to moralo ločiti in da bi sodnik bolje vedel kakor podžupan.

Kdo je pa tega kriv? kriv je v prvi vrsti podžupan sam, ki ako sam ne ve, ima prašati župana ali deželni odbor, ki bi mu gotovo pojasnil; v drugi vrsti krivi so tudi župani, ki ne pazijo, kako se ravna s soseskinim imetkom in poslednjič je največ kriv deželni odbor, ki pripušča, da imajo soseske take mešanice v svojih računih.

Dalje bi vsaka podobčina morala imeti vsaj nekoliko postavnih knjig ter vsaj obč. red. Posebno bi jim bil pa koristen naš list „Občinska Uprava“, ker bi imeli lepo priliko, marsikaj vprašati in bi dobili zanesljiv odgovor.

Znani so slučaji, da je podžupan porabil več tisoč kron opravičenega premoženja v obč. namene, ako se tedaj opravičenci oglasijo in zahtevajo svoje, je joj.

Tudi je še dosti glavnih občin, ki si dajo opraviti z imetkom opravičencev, zato tu svetujemo, naj si županstva brez potrebe ne nakopavajo še več dela, kakor ga imajo, ki jim tudi ne gre in se ne strinja z njihovim ugledom.

Dopisi.

Postojna. (Iz kroga občinskih tajnikov.) Kje so naši državni in deželni poslanci? Pride li naš stan kedaj do tega, da bo zavzemal ono stališče, ki mu gre.

En korak je sicer storjen, to je zavarovanje privatnih uradnikov. Ta korak je hvalevreden, toda le redki obč. tajnik bo mogel v sedanjih razmerah, pri strankarskih razprtijah, doslužiti in pričakati, da bi dobil del te dobrote. Kajti posebno ob priliki obč. volitev je vsak tajnik v najtežjem položaju. Vse stranke zahtevajo, da bi jim pomagal do zmage. Ni dovolj, da tajnik odgovarja, da ostane nevtralen, in da se ne more in ne sme nobeni stranki zameriti, kajti pride prej ali slej nasprotna stranka na površje in tajnika brez vzroka odslovi iz obč. službe.

Tajniki morajo dobiti v prvi vrsti neko stalnost. Tajniki opravljajo službo občini, deželi in državi, zato je dolžnost dežele in države, da tudi prizna, da so to njih sotrudniki in da jim da tudi garancijo za njih stalni obstanek. Tajnik ne sme biti odvisen od vsakega volilca.

Država je kakor rečeno nekaj storila za privatne uradnike, drugo je pa dežela dolžna; občine pa morajo itak plačevati že leta in leta tajnike; od teh ni moč več zahtevati. Dežela nam je še dolžna, in ta naj nam zajamči v prvi vrsti stalnost, zato pa si pridrži pravico obč. tajnike prestavljati na željo župana in obč. odbora.

Da si pa dežela zamore pridržati pravico tajnike nadzorovati, mora tudi obč. na nek način k plačam prispevati.

Ni ga urada, kateri bi imel toliko z raznimi uradi obravnavati, pa tudi ni uradnika, ki bi bil za svoje posle tako slabo plačan, kakor občinski tajnik.

Gospodje dež. poslanci, bodite nam očetje, tajniki vas bodemo vedno opominjali, dokler ne dobimo zasluženega. Vi, gospodje župani, podpirajte nam upravičeno prošnjo. Gospodje kolegi, združujmo se!

Iz Notranjskega. Dragi kolegi obč. tajniki! Ali bomo zmeraj spali, ali ne bomo nikoli nič za lasten obstanek delovali? Pregovor pravi: Pomagaj si in Bog ti bo pomagal.

Kdor išče, najde, kdor trka, se mu odpre, kdor prosi, tudi dobi. Tedaj trkajmo, iščimo in prosimo tako dolgo da dobimo.

Dragi kolegi, nikar se ne zanašajte na starostno zavarovanje, katero je za privatne uradnike urejeno; kajti od nas bo malo kdo užival starostno zavarovalnino, ako ne bo naša služba stalna. Kaj ti koristi, ako zgubiš službo; potem izgubiš tudi pokojnino. Tedaj to ne sme biti; mi moramo na to delati, da se le tedaj tajnika iz službe odpusti, kadar se tako pregreši, da bi v slučaju vsak drugi državni uradnik službo izgubil.

Prosimo naše poslance, da nam izposlujejo in sklenejo, da dobi deželni odbor pravico nas nameščati. S tem bo potem starostno zavarovanje imelo pomen, drugače pa prav nič. To ne bo dežele nič veljalo, zato nam to naši deželni poslanci lahko izposlujejo.

Slovenska Bistrica. Shod slovenskih županov. Stanovska in narodna zavest med slovenskim kmečkim ljudstvom na Spodnjem stajerskem se širi od dne do dne. Naši vrli slovenski kmeti so spoznali, da je edina pot, ki pelje do dosege stanovskih in narodnih pravic: organizacija, združevanje.

Prva pot do tega je združevanje, je organizacija slovenskih županstev, slovenskih županov in občinskih svetovalcev t. j. onih, ki jim je slovensko kmečko ljudstvo zaupalo gospodarstvo v slovenskih občinah. Dne 8. t. m. je bil shod slovenskih županov in svetovalcev ormoškega okraja, dne 11. t. m. pa se je zbralo v Slovenski Bistrici nad 50 slovenskih županov in svetovalcev slovenske bistriškega okraja. Sprejeta so bila na shodu pravila v istem smislu, kakor na shodu v Ormožu. Da bi širša javnost vedela ceniti zveze županstev, podajamo tukaj izvleček iz one točke pravil, ki govori o namenu zveze:

1. zastopanje v skupnih zadevah v zvezi združenih županstev na zunaj,
2. reševanje prepornih točk v uradnih zadevah posameznih v zvezi združenih županstev,
3. skrb, da se nihče nepoklicanih ne vtika v zadeve občinske uprave posameznih občin,
4. čuvati nad tem, da so občinski uradi in zastopi v svojih sklepih in činih svobodni vseh zunanjih vplivov,
5. skrbeti, da dobe občine, ki imajo nastavljene občinske tajnike, v to večje, zanesljive narodno značajne osebe,
6. skrbeti za ustanavljanje okraju potrebnih gospodarskih društev in zavodov ter pospeševati pouk kmeta v gospodarstvu in politiki,
7. poročati deželno- in državnozbornim zastopnikom okraja o potrebščinah v okraju ter dajati tudi zastopnikom občin v okrajnem zastopu potrebna navodila,
8. skrbeti, da poslanci okraja vsaj enkrat v letu pridejo v okraj poročat o uspehih za okraj ter klicati tudi zastopnike občine v okr. zastopu na dogovor. Na tej podlagi hočeta delati zvezi županstev, ki se skleneta takoj, kakor hitro vlada potrdi pravila.

Vesel pojav je v našem narodnem življenju, da se župani Spodnjega Štajerja tako odločno zavedaajo svojih narodno-stanovskih dolžnosti.

Razne vesti.

Osebnosti. Pri volitvi občinskega odbora za občino Kot je bil posestnik Ivan Jerman v Sodinjavasi izvoljen za župana, za svetovalce pa posestniki: Jakob Kočevar na Trebnjem vrhu, Jožef Kočevar v Nestopliji Vasi, Matija Bukovec v Kotu, Ivan Jakša v Nestopliji Vasi in Anton Šušteršič na Starihovem vrhu. Pri dne 21. pr. m. se vršeci volitvi v Kropi je bil za župana izvoljen posestnik Fran Šolar v Kropi, za svetovalce pa posestniki Tomaž Pesjak, Ignacij Ažman ml. in Juri Zupanc. V občini Javorje pri Škofji Loki pa je bil dne 25. pr. m. izvoljen posestnik Urban Pintar v Lovskem Brdu za župana in za svetovalce posestniki Ivan Gantar na Malenskem vrhu, Luka Peternel na Javorju in Jernej Jelovčan na Muravi.

Statistika mestne policije ljubljanske za l. 1905.

V minoletem letu se je izvršilo v Ljubljani 296 tatvin in dva cestna ropa, 21 je bilo vlomov, 62 hudodelstev in 213 prestopkov tatvin. Škoda vseh ukradenih reči je znašala 13.641 K 66 h. V skupnem je bilo izsledenega: oba ropa, 12 vlomov, 47 hudodelstev in 130 prestopkov. Aretovanih je bilo v preteklem l. 1546 oseb. Samoumorov in smrtnih nesreč je bilo v celem letu 31. — Bilo je tudi pet poizkušanih samoumorov, ki so se deloma prepredili, deloma pa ozdraveli v bolnišnici. — V celem letu je bilo pri policijskem uradu naznanjenih 486 slučajev o izgubljenih rečeh. Škoda vseh reči znaša 13.630 K. Najdenih in oddanih je bilo 195 reči, katerih vrednost znaša 1475 K 69 h. — Denarja je bilo izgubljenega 5624 kron, oddanega pa 1582 K 18 h.

Občinski tajniki in zakon o zavarovanju privatnih uradnikov. Občinski tajniki spadajo vsekako med one uradnike, za katere je zakon namenjen, tako da bodo i oni deležni dobrot tega zakona. To je izjavil sekijski načelnik Wolf, ki je razpravi o tem zakonu v državnem zboru kot vladni zastopnik prisostvoval in je gotovo najkompetentnejši interpretator tega zakona. Toliko v pojasnilo in tolažbo občinskim tajnikom.

Važno za občine. Pravosodno ministrstvo je izdalo odredbo, da velja izgon iz kake občine le proti stalnemu bivanju v občini, ne sme se pa izgnanca preganjati, ako se mudi v občini le mimogrede brez stalnega bivanja.

Prodaja državnih nepremičnin. Po zakonu z dne 21. grudna 1905. drž. zak. št. 1236 se med drugimi državnimi nepremičninami proda tudi vojaško oskrbovalno skladišče, ki ga rabi vojna uprava, in opuščena garnizijska bolnišnica v Ljubljani. Radi nakupa teh nepremičnin je v dogovoru z vlado ljubljanska mestna občina, ki namerava na teh prostorih zgraditi novo monumentalno magistratno poslopje. Iskreno je želeli, da si pridobi v last ljubljanska občina označene nepremičnine, ker bi to značilo velik napredek za lepo se razvijajočo slovensko prestolnico — belo Ljubljano.

Iz Žužemperka. Pri županski volitvi dne 30. prosinca t. l. je bil za župana izvoljen posestnik Ivan Vehovec iz Žužemperka. Za občinske svetovalce pa so bili izvoljeni posestniki Karel Zavodnik, Karel Šlogar iz Žužemperka, Josip Kastelic iz Klečeta, Fran Šlajpah iz Žužemperka, Anton Kovač iz Križa, Josip Blatnik

iz Žvirč, Fran Mrvar iz Cviblj, Fran Plut iz Ratji, Fran Mervar in Šmihela in Miha Šušteršič z Hriba.

Bolnišnica v Kočevju. Kranjski deželni zbor je s sklepom z dne 24. listopada pr. l. pooblastil deželni odbor, da izposluje pri vladi pravico javnosti za bolnišnico zdravstvenega okrožnega zastopa v Kočevju. Ta je dobil sedaj obvestilo s pristavkom, da se ima oglasiti sam pri deželni vladi za priznanje pravice javnosti tej bolnišnici.

Mestni višji realki v Idriji je priznalo naučno ministrstvo za vse sedaj obstoječe razrede pravico javnosti. Kakor znano se Idrijska realka z vsakim šolskim letom povečava za prihodnji višji razred in ima letos peti razred, z šolskim letom 1907.8. pa je popolna višja realka. Priznanje pravice javnosti je dokaz, da zavod, ki ga vzdržuje mestna občina z velikimi žrtvami, zadošča vsem šolskim predpisom in lepo prospeva.

Iz Rakeka se poroča: Odkar je južna železnica stekla, pa do preteklega leta, ni bilo videti slovenskega napisa na kolodvorskih prostorih na Rakeku. To preziranje slovenskega prebivalstva, ki je na Rakeku vendar izključno slovensko, je sedanjega župana v oči bilo, in je naravnost od ravnateljstva južne železnice zahteval, da se naredijo slovenski napisi na uradnih prostorih rakovskega kolodvora. Županu se je brez odloga ugodilo in so sedaj lepi dvojezični napisi do malega vsi. — Posnemajmo tega vsi obželezniški župani!

Šolske zgradbe v postojnskem pol. okraju. V letu 1905 so se zgradila šolska poslopja in svojemu namenu izročila v Harijah, Šembiljah, Dolenji vasi in Juršičah. Šolsko poslopje v Podkraju se je prenovilo in ondotna šola razširila v dvorazrednico. Šola v Trnjem na novo sezidala in povečala v dvorazrednico. Trirazredna šola v Knežaku je postala štirirazredna. V tekočem letu se bo šole v Hruševem, Razdrtem, Studnem, Kuteževem, Dolenjem Zemnu, Vrbovem, Vrabčem, Št. Vidu nad Vipavom in na Colu deloma novo sezidalo, prenovilo ali razširilo.

Vojaška prehodina na Kranjskem je glasom razglašala c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 13. prosinca 1906, št. 676 določena za leto 1906 za mesto Ljubljano s 55 vin., za ostale prehodnje postaje pa s 49 vin. Toliko bo namreč plačeval vojaški erar za porcijo opoldanske hrane, ki jo je stanodajalec dolžan dati moštvu na prehodu od častniškega namestnika doli.

Vojaška izučba nadomestnih rezervistov. Glasom nekega pred kratkem izdanega odloga vojnega ministrstva se bodo nadomestni rezervisti dopolnilno pristojnim krdelom — izvzemši sanitetna — poklicali k osemtedenskem vojaškemu vežbanju dne 12. sušca.

Kolkovna dolžnost vlog za podelitev častne svetinje. Prošnje za podelitev z najvišjo odločbo z dne 24. listopada 1905 ustanovljene častne svetinje za 25 letno zaslužno delovanje na polju gasilstva je kolekovati v vsakem slučaju po t. t. 43 l. a št. 2 prist. zakona za vsako polo 1 K.

Pražki župan dr. VI. Srb je vsled bolezni resigniral in je bil na njegovo mesto izvoljen dr. Gros. Prvi pripada staročeški stranki in je bil že šesto leto župan mesta Prage, drugi pa je bil dosedaj prvi podžupan in je Mladoček.

Policijsko ravnateljstvo v Černovcih. Po ukazu ministrstva za notranje stvari z dne 27. grudna 1905 se je na podstavi najvišjega sklepa ustanovito za okoliš deželnega glavnega mesta Černovci v Bukovini policijsko ravnateljstvo, ki je pričelo uradno poslovati z dne 1. prosinca 1906.

Kopije katastralnih map. Finančno ministrstvo je izdalo novo navodilo za naročbo kopij katastralnih map ali prepisov drugih operatov zemljarinskega katastra, kakor tudi za pobiranje dotičnih pristojbin. Na podlagi tega navodila se kopije operatov zemljarinskega katastra lahko naročajo pismeno ali ustno pri a) katastral. mapnem arhivu, b) davkariji, ali c) pri evidenčnih geometrih. Pri naročilih, ki so nepopolna ali nejasna, ima pristojni urad preskrbeti popolnitev najkrajšim potom. Naročniki morajo naznani: a) ime, stan in bivališče, b) predmet in način, kako naj se naročilo izvrši, in c) kako naj se odpravek vroči. Dalje se kopije operatov lahko dobe ali a) neposredno od urada, ki je naročilo izvršil, b) potom davkarije, ali c) na zahtevo po pošti ob nevarnosti in stroških naročnikov. Odpravne pristojbine se morajo doposlati naprej, ali a) v gotovini, b) po poštni nakaznici (v pismu), c) ali s tem, da se plačilo nakaže potom poštne hranilnice (dotična vplačilnica se dobiva pri vseh poštah uradih in prodajalnah poštah vrednotnic za 7 h) na deželni plačilni urad, oziroma davkarijo, ali pa d) se jih pobere po poštnem povzetju. Kdaj se naročilo odpravi, se stranki naznani le tedaj, če se ne more izvršiti v šestih tednih. Slednjič se občinstvo opozarja, da je evidenčnim geometrom in drugim uslužbencem evidenčnih pisaren zabranjeno sprejemati denar za naročila. Uradni cenik za ta naročila je na ogled v uradnih prostorih katastralnega mapnega arhiva, evidenčnih geometrov, davkarij in deželnega plačilnega urada.

Kako naj postopajo občine za časa živinske kužne bolezni.

(Nadaljevanje.)

Največ škode prizadeva naši deželi v zadnjem desetletju svinjska kuga. Pred kakimi 7—8 leti padlo je v dolenskih obmejnih okrajih v nekaterih občinah dve tretjini in več prašičev. Večinoma je bila z utihotapljenimi prašiči nanešena iz Hrvaške, posebno v take občine, kjer ni v veljavi takozvani živinski kataster, t. j. obvezno prijavljanje vsake živine, ki se vpelje iz Hrvaškega. Ta naredba je županstvom v obče zelo nadležna, ker jim da posebno v občinah z živahnim prometom s prašiči obilo posla, a ker je edino sredstvo, s katerim se da vsaj deloma preprečiti in omejevati utihotapljenje prašičev iz okuženih okrajev sosednih dežel, je želeli, da se upeljava živinskega katastra za prašiče tem prej uvede za vse obmejne občine, ker se edino na ta način brani prašičji kugi pristop v naše hleve.

Tudi prašičja kuga je nalezljiva bolezen, katero povzročajo bakterije, nahajajoče se v vseh delih obolelega živalskega telesa, v izdihanem zraku, v blatu itd. Bolni prašič se zariva v steljo, hrane se ne dotakne, diše težko, po koži se mu mnogokrat pokaže izpuščaj, oči so zatekle, gnojne, blato je trdo, zapečeno in krvavo, pri drugemu zopet nastopa smrdeča driska; pogine prašič navadno v 3—5 dneh. Okreva jih le malo, in še ti le po daljšem hiranju, a tudi ozdraveli prašiči so še nevarni prometu, pripetilo se je že večkrat, da so taki, navidezno že popolnoma zdravi prašiči okužili druge.

Iz državnega zaklada se daje odškodnina za prašiče, poklane vsled uradnega naročila v svrhu hitrega in zanesljivega zatiranja kuge, a samo v tem slučaju, če je lastnik pravočasno prijavil nastalo sumljivo bolezen županstvu, oziroma okr. glavarstvu, tako da po njegovi krivdi ni bila kuga zanešena naprej in da so prašiči, morebiti dobavljeni izvan dežele, vsaj 40 dni na mestu. Po letos izšlem zakonu o zatiranju prašičje kuge so določbe, tičoč se klanja dokaj manj stroge. Koljejo se prašiči le tedaj, ako ni možno na drug način uspešno zabraniti razširjenja bolezni in ako se po krajevnih okoliščinah prašiči ne dajo spraviti na varno mesto. V kolikor možno se pa čuvajo plemenski prašiči, posebno ako so plemenitejše pasme, in sploh prašiči, ki obetajo lastniku po gotovom času večjo korist, ostati pa morajo v strogem štiridesetdnevem opazovanju, po poteku katerega se še enkrat po uradnem živinozdravniku pregledajo in potem še le so prosti za promet. Razkuženje hleva se vrši vedno pod uradnim nadzorstvom, in posebno natančno in vestno, ker se je že dogodilo, da so prašiči ki so prišli čez mesec dni in več v hleve, kjer je razsajala kuga, oboleli in to edino, ker je bil hlev slabo in površno razkužen.

Meso prašičev zaklanih radi konstatovane prašičje kuge ni užitno, ako je bila telesna temperatura pred klanjem znatno zvišana; v slučaju nizke telesne toplote in še malo razvitih znakov bolezni se sme meso na lici mesta skuhati, nasoliti in spraviti v sušilnico, brez izjeme uniči se pa vsa drobovina in odpadki.

Pri goveji živini se pojavlja večinoma v goratih krajih vranični prisad.

Goveda zbole prav na naglo, kažejo hudo vročino, nehajo jesti in prežvekovati, na kožni površini se jim včasih napravijo večje, vroče, boleče otekline. Dihanje je otežkočeno, živali ječijo in poginejo v nekaj urah, najdalje v treh dneh. Nalezljivost je velika, vendar vsaj v naših krajih bolezen ne popada navadno več goved. Klati govedo z vraničnim prisadom je strogo zabranjeno, ker je meso jako škodljivo človeku, uničiti se mora celo živalsko telo s kožo, dobro posuto z živim apnom. Na krajih, kjer se je zakopalo govedo, se vsaj dve leti ne sme pasti živina in morajo biti taka mesta vidno označena. Bolezen pride tudi na človeka, bodisi da uživa meso obolelih goved, da se rani pri raztelesovanju takih živali ali da mu pride na kak drug način kužna snov v kri; treba je vsakakor pri manipulacijah te atične vrste največje pozornosti.

Nalezljivi izpuščaj na spolovilih konj in goved sicer ne spada med nevarne kužne bolezni, vendar zamore postati prav nadležen, radi neprijetnih posledic, zadržuje namreč oplodenje, vsled česar je tudi zabranjeno spuščati žrebce in junce, dokler ne ozdrave popolnoma.

Smrkavost pri konjih je kužna bolezen, ki nastopa v zelo različnih oblikah, radi česar se tudi včasih prav težko spozna. Najnavadnejša oblika je nosna smrkavost. Iz nosa se izceja sivo rumenkasti gnoj, nosna sluznica je tamno rudeča, zatekla, razje-

dena in z belimi, zvezdi podobnimi brazgotinami pokrita. Medčeljustne žleze so zatekle, trde, se težko premaknejo in nikdar ne ognoje, kakor pri navadni smoliki. Pri drugi obliki dobivajo konji po koži večje ali manjše oteklina, razširjajoče se ob žlezah po celem telesu, pri tretji zopet ni nikakih drugih znakov, konji le težko sopejo, postajajo mršavi ter hirajo, kljub temu, da ne poneha slast do krme. Smrkavost traja v tej in onej obliki navadno po več mesecev, v začetku se često zamenjava z navadnim vnetjem sopil. Smrkave in smrkavosti sumne konje treba ubiti. Za te zadnje daje država, ako se dožene pri raztelesovanju, da niso bili smrkavi, odškodnino v višini polne vrednosti, izrečene po cenilnih možeh. Meso ravi smrkavosti ubite živali ni porabljivo, mora se uničiti s vsemi odpadki. Razkuženje se mora vršiti zelo natančno, razun hleva in vse opreme se imajo osnažiti tudi vozovi in vsa vprega. Ta kužna bolezen se loti tudi človeka, vsled česar se osobe z ranami ali brazgotinami na rokah ali v obrazu ne sme nikakor vporabljati pri manipulacijah z živimi ali mrtvimi konji. (Dalje prih.)

Vprašanja in odgovori.

11. Vprašanje. Županstvo Sovodnje.

Neki N. N. se je naselil približno v letu 1830. iz Čedadada v Italiji v tukajšnji občini, kjer je bival 45 let nepretrgoma do svoje smrti. Za domovinstvo v tukajšnji občini ni nikdar zaprosil.

Eden izmed njegovih otrok je odšel pri 14 letu v Trst in biva nepretrgoma še danes tam in je star sedaj 62 let. Ali je ta pristojen v tukajšnjo občino?

Odgovor:

Ne! Oče je bil, in v Trstu živeči sin je še vedno italijanski državljani, ker si kot tak ni mogel pridobiti domovinstva v Vaši občini niti v zmislu § 12. b) provizoričnega občinskega zakona z dne 17. 3. 1849. drž. zak. št. 170, ki zahteva kot pogoj za v tem §. označeno pridobitev domovinstva avstrijsko državljanstvo.

Za prihodnje prosimo, da stavite jasnejše vprašanje, ker le potem zamoremo odgovoriti določno.

12. Vprašanje. G. Ivan Bregar, župan, Rob.

1. Koliko sme župan na dan, oziroma za pol dne računati v okolici 4 km in koliko na več ko 4 km, kadar ima opraviti pri javni dražbi? V slučaju, da bi prodajalec ne hotel plačati županu odškodnino za zamudo časa pri dražbi, kam naj se obrne, do politične oblasti ali na okrajno sodišče.

2. Dalje prosim za naznanilo, kje se dobi knjiga, v kateri bi bile popisane vse občine na Kranjskem ali pa v vsej Avstriji.

Odgovor:

1. Odškodnina županu za posredovanje pri dražbah ni določena. Zahtevo je staviti za vsak slučaj posebej in sicer za sodnijsko odredene dražbe pri sodišču, za politične pa pri okrajnem glavarstvu.

2. Zadevno knjigo je izdala c. kr. statistična centralna komisija na Dunaju pod naslovom »Algemeines Ortschaften-Verzeichniss der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder« ter stane menda 10 K. Preskrbi Vam jo vsaka domača knjigarna.

13. Vprašanje. G. J. S. v O.

1. Ali je dopustno, da si davkoplachevalci prepisejo volilni imenik ali napravijo izpiske iz njih.

2. Ali sme voliti in voljen biti oni, ki še eno leto davka ne plačuje, ali če še eno leto v občini ne službuje (n. pr. uradnik, učitelj, duhovnik).

Odgovor:

1. Zakon ne določuje ničesar glede prepisa volilnih imenikov in se zategadelj istega lahko dovoli, pa tudi lahko zabrani.

2. Po §. 1. t. 1 obč. vol. reda za Kranjsko je določeno, da imajo volilno pravico tisti občinci (§. 6. obč. reda) ki plačujejo od nepremičnega posestva, od obrta ali od prihodka v občini vsaj že leto dni davek. Uradnikom itd. ni treba že eno leto dni službovati v občini, ampak si takoj z nastopom službe v občini pridobe volilno pravico.

14. Vprašanje. Županstvo Šmartno pri Litiji.

1. Smejo li častni občani, ki ne plačujejo davka, tudi voliti v podobčinah podžupana v zmislu §. 21. obč. vol. reda.

2. Smejo li osebe, ki imajo po svojem značaju v I. razredu volilno pravico, tudi še za posestva, ki jih zastopajo, voliti. N. pr. nekdo ima osebno pravico voliti v I. razredu, poleg tega je zastopnik javnega posestva volivec v II. razredu, in predsednik posojilnice, ki ima tudi volilno pravico. Sme li on v vseh teh slučajih posebej večkrat voliti?

3. V 4. številki »Obč. Uprave« se glasi, da imajo učiteljice v III. in ne v I. razredu volilno pravico. Trdijo pa, da neki najnovejši odlok upravnega sodišča določuje učiteljicam volilno pravico v I. razredu. Morda pa samo onim, ki so voditeljice šol?

4. So li učitelji (definitivni) tudi dolžni predložiti župnijskim uradom predpisane ženitvanjske zglasnice?

Odgovor:

1. Ne.

2. V zmislu §. 8. obč. vol. reda sme biti pooblaščenec samo enemu volilcu za namestnika in ker ima sicer volilec samo en glas za svojo osebo, sme ena in ista oseba samo dvakrat voliti in to: kot pravi volilec in kot pooblaščenec. V navedenem slučaju ne more dotičnik v vseh slučajih voliti, ampak le kot volilec v prvem razredu in kot pooblaščenec v II. razredu, tretjič za posojilnico pa nikakor ne more voliti.

3. Učiteljice imajo prav. Upravno sodišče je z odločbo z dne 6. mal. srpana 1904. št. 7353. določilo, da imajo stalno nameščene učiteljice prednostno volilno pravico v I. razredu. S tem tudi popravljamo odgovor na 10. vprašanje.

4. Ne.

Listnica upravnštva.

Dalje so poslali naročino: Sl. županstvo Rodik, pošta Kozina, Istra; sl. obč. prestojništvo Veličane pri Ivanjkovcih, Štajersko; g. Alojzij Sojer, obč. tajnik v Novivasi pri Rakeku; sl. županstvo Črešnovec pri Metliki; sl. županstvo v Kraljevcu na Štajerskem; sl. županstvo Videm, Štajersko; sl. županstvo Prečna, Dolenjsko; sl. županstvo Cirkno, Primorsko; sl. županstvo Origla-Klanec, Istra; sl. županstvo Križe pri Podsredi, Štajersko; g. Anton Reich, nač. c. k. fin. dež. blagajne v Ljubljani; sl. županstvo v Šempasu pri Gorici; g. Franc Jelovčan, župan na Trati, p. Gorenjvas; sl. županstvo okolica Slatina, Štajersko; sl. županstvo Ig pri Ljubljani; sl. županstvo Artiči pri Brežicah, Štajersko.

Vprašanja in odgovori.

V zadnjem času prejemamo več anonimnih vprašanj. Izjavljamo, da takih v bodoče ne bomo več reševali, ker se kakem slučaju ne da določiti, prihaja li vprašanje od naročnika »Obč. Uprave«. Vpraševalec, ki želi, da ostane njegovo ime tajno, naj to v vprašanju pove.